DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 29 marca 2010 r.

wyłączająca poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej i gazu w Anglii, Szkocji i Walii z zakresu stosowania dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 1920)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/192/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującą procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych [1] w szczególności jej art. 30 ust. 5 i 6,

uwzględniając wniosek złożony przez przedsiębiorstwo Shell U.K. Limited (zwane dalej „Shell") drogą elektroniczną w dniu 15 października 2009 r.,

po skonsultowaniu się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. STAN FAKTYCZNY

(1) Zgodnie z art. 27 dyrektywy 2004/17/WE podmioty zamawiające prowadzące działalność w zakresie poszukiwania lub wydobycia ropy naftowej lub gazu w Zjednoczonym Królestwie były upoważnione do stosowania alternatywnego systemu zamiast normalnej procedury. Z zastosowania alternatywnego systemu wynikały określone obowiązki statystyczne oraz obowiązek przestrzegania zasad niedyskryminacji i konkurencyjności przy udzielaniu zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi, w szczególności w zakresie udostępniania wykonawcom informacji o planowanych zamówieniach.

(2) Mechanizm opisany w art. 30, dotyczący zwolnienia z przepisów dyrektywy 2004/17/WE w określonych okolicznościach i dla określonych podmiotów gospodarczych, stosuje się także do tych obniżonych zobowiązań, zgodnie z art. 27 tej dyrektywy.

(3) W dniu 15 października 2009 r. przedsiębiorstwo Shell przesłało Komisji pocztą elektroniczną wniosek na mocy art. 30 ust. 5 dyrektywy 2004/17/WE. Zgodnie z art. 30 ust. 5 akapit pierwszy Komisja poinformowała władze Zjednoczonego Królestwa o fakcie otrzymania wniosku pismem z dnia 21 października 2009 r., na które władze Zjednoczonego Królestwa odpowiedziały pocztą elektroniczną w dniu 16 listopada 2009 r. W dniu 17 listopada 2009 r. Komisja pocztą elektroniczną zwróciła się do przedsiębiorstwa Shell o udzielenie dodatkowych informacji, które przedsiębiorstwo Shell przekazało pocztą elektroniczną w dniu 25 listopada 2009 r.

(4) Wniosek złożony przez przedsiębiorstwo Shell dotyczy poszukiwania i wydobycia ropy naftowej i gazu w Anglii, Szkocji i Walii. Zgodnie z poprzednimi decyzjami Komisji w sprawie połączeń [2], we wniosku opisano trzy różne rodzaje działalności przedsiębiorstwa Shell, a mianowicie:

a) poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego;

b) produkcję ropy naftowej; oraz

c) produkcję gazu ziemnego.

Zgodnie z wyżej wymienionymi decyzjami Komisji „produkcja" do celów niniejszej decyzji obejmuje również „rozwój", czyli tworzenie odpowiedniej infrastruktury dla przyszłej produkcji (platformy naftowe, rurociągi, terminale itp.).

[1] Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1.

[2] Zob. w szczególności decyzję Komisji 2004/284/WE z dnia 29 września 1999 r. uznającą koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem oraz z funkcjonowaniem Porozumienia EOG (sprawa IV/M.1383 – Exxon/Mobil) oraz kolejne decyzje, m.in. decyzję Komisji z dnia 3 maja 2007 r. uznającą koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem (sprawa COMP/M.4545 – Statoil/Hydro) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 139/2004.

II. **RAMY PRAWNE**

(5) Artykuł 30 dyrektywy 2004/17/WE stanowi, że zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia jednego z rodzajów działalności objętych dyrektywą 2004/17/WE nie podlegają wspomnianej dyrektywie, jeżeli w państwie członkowskim, w którym ta działalność jest wykonywana, podlega ona bezpośrednio konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Bezpośrednie podleganie konkurencji ocenia się na podstawie obiektywnych kryteriów, uwzględniając specyfikę danego sektora. Dostęp do rynku uznaje się za nieograniczony, jeżeli państwo członkowskie wdrożyło i stosuje właściwe przepisy prawa unijnego, otwierające dany sektor lub jego część.

(6) Jako że Zjednoczone Królestwo wdrożyło i stosuje dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów ([1]), należy uznać, że dostęp do rynku jest nieograniczony zgodnie z art. 30 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2004/17/WE. Bezpośrednie podleganie konkurencji na danym rynku należy oceniać w oparciu o różne kryteria, z których żadne samo w sobie nie ma znaczenia rozstrzygającego.

(7) Przy ocenie, czy dani przedsiębiorcy podlegają bezpośredniej konkurencji na rynkach, których dotyczy niniejsza decyzja, bierze się pod uwagę udział w tych rynkach głównych ich uczestników i poziom koncentracji tych rynków. Jako że warunki dla różnych rodzajów działalności objętych niniejszą decyzją są różne, należy dokonać osobnej oceny dla każdego rodzaju działalności/każdego rynku.

(8) Niniejsza decyzja pozostaje bez uszczerbku dla stosowania reguł konkurencji.

III. **OCENA**

(9) W poprzednich decyzjach Komisji, o których mowa w motywie 4 powyżej, uznano, że każdy z trzech rodzajów działalności będących przedmiotem tego wniosku (poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego, produkcja ropy naftowej oraz produkcja gazu ziemnego) stanowi oddzielny rynek produktowy. Należy je zatem zbadać osobno.

Poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego

(10) Zgodnie z ustaloną praktyką Komisji ([2]) poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego stanowi jeden istotny rynek produktowy, ponieważ nie jest możliwe określenie na samym początku poszukiwań, czy zakończą się one znalezieniem ropy naftowej czy gazu ziemnego. Co więcej, w wyniku tej samej, ugruntowanej praktyki Komisji ustalono, że zasięg geograficzny tego rynku jest ogólnoświatowy.

(11) Udział w rynku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie poszukiwania ropy naftowej i gazu ziemnego można ocenić na podstawie trzech zmiennych: wydatków kapitałowych, udokumentowanych zasobów i prognozowanej produkcji. Wykorzystanie wydatków kapitałowych do oceny udziału podmiotów gospodarczych w rynku poszukiwania ropy naftowej i gazu uznano jednak za niewłaściwe, m.in. ze względu na duże różnice pomiędzy wymaganymi poziomami inwestycji, które są konieczne na różnych obszarach geograficznych. Większe inwestycje są bowiem konieczne do prowadzenia poszukiwań ropy naftowej i gazu ziemnego na Morzu Północnym niż na przykład na Bliskim Wschodzie.

(12) Pozostałe dwa wskaźniki, a mianowicie udział w udokumentowanych zasobach oraz w prognozowanej produkcji, są stosowane do oceny udziału w rynku podmiotów gospodarczych w obrębie tego sektora ([3]).

(13) Na dzień 31 grudnia 2008 r. łączne udokumentowane zasoby ropy naftowej i gazu ziemnego na świecie wynosiły 385 mld standardowych metrów sześciennych ekwiwalentu ropy (dalej Sm^3 ekwiwalentu ropy) ([4]). Udział przedsiębiorstwa Shell w tych zasobach wyniósł 1,759 mld Sm3 ekwiwalentu ropy, co dało mu 0,46 % udziału w rynku. Na dzień 1 stycznia 2009 r. połączone udokumentowane zasoby ropy naftowej i gazu w Wielkiej Brytanii wynosiły nieco ponad 0,88 mld Sm^3 ekwiwalentu ropy ([5]), czyli nieco ponad 0,22 %. Udział przedsiębiorstwa Shell w tych zasobach jest jeszcze mniejszy. Jak wynika z dostępnych informacji, istnieje bezpośredni związek pomiędzy udokumentowanymi zasobami ropy i gazu oraz prognozowaną produkcją. Dlatego dostępne informacje nie wskazują na to, by udział przedsiębiorstwa Shell w rynku oceniany na podstawie prognozowanej produkcji znacznie różnił się od udziału ocenianego na podstawie udokumentowanych zasobów. Podane poniżej motywy 14 i 17 przedstawiają udział przedsiębiorstwa Shell i jego głównych konkurentów odpowiednio w rynku produkcji ropy i gazu. Biorąc pod uwagę powiązania pomiędzy udokumentowanymi zasobami a rzeczywistą produkcją, liczby te mogą być uznane za wskazujące również na stan konkurencji na przedmiotowym rynku. Rynek poszukiwania ropy i gazu nie jest bardzo skoncentrowany. Oprócz spółek państwowych rynek charakteryzuje się obecnością dwóch największych międzynarodowych koncernów prywatnych skoncentrowanych pionowo (ang. super majors) (BP i ExxonMobil), a także pewnej liczby dużych koncernów (ang. majors). Te elementy również wskazują na bezpośrednie podleganie konkurencji.

([1]) Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3.

([2]) Zob. w szczególności wyżej wymienioną decyzję w sprawie Exxon/Mobil oraz, ostatnio, decyzję Komisji z dnia 19 listopada 2007 r. uznającą koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem (sprawa COMP/M.4934 — Kazmunaigaz/Rompetrol) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 139/2004.

([3]) Zob. w szczególności wyżej wymienioną decyzję w sprawie Exxon/Mobil (motywy 25 i 27).

([4]) Zob. pkt 5.2.1 wniosku i źródła tam zacytowane, w szczególności załączony do wniosku raport *BP Statistical Review of World Energy, June 2009*.

([5]) Czyli 0,34 biliona Sm^3 gazu, stanowiących równowartość 0,34 mld Sm^3 ekwiwalentu ropy oraz 3,4 mld baryłek, stanowiącego równowartość 0,54 mld Sm^3 ropy naftowej, co łącznie daje 0,88 mld Sm^3.

Produkcja ropy naftowej

(14) Zgodnie z ustaloną praktyką Komisji [1] rozwój i produkcja ropy naftowej stanowią oddzielny rynek produktowy o zasięgu ogólnoświatowym. Jak wynika z dostępnych informacji [2], łączna dzienna produkcja ropy naftowej na całym świecie w 2008 r. wyniosła 81 820 mln baryłek. W tym samym roku przedsiębiorstwo Shell produkowało łącznie 1 771 mln baryłek dziennie, co daje udział w rynku w wysokości 2,16 %. Dla celów niniejszej analizy istotne jest uwzględnienie stopnia koncentracji i przedmiotowego rynku jako całości. W tym kontekście Komisja zwraca uwagę, że rynek produkcji ropy naftowej charakteryzuje się obecnością dużych państwowych spółek i dwóch największych międzynarodowych koncernów prywatnych skoncentrowanych pionowo (ang. super majors: BP i ExxonMobil, których udział w produkcji ropy wynosił w 2008 r. odpowiednio 3,08 % i 2,32 %), a także pewnej liczby dużych koncernów (ang. majors) [3]. Czynniki te wskazują, że rynek obejmuje pewną liczbę uczestników, pomiędzy którymi można zakładać istnienie skutecznej konkurencji.

Produkcja gazu ziemnego

(15) W poprzedniej decyzji Komisji [4] dotyczącej dostarczania gazu użytkownikom końcowym wprowadzono rozróżnienie pomiędzy gazem o niskiej wartości opałowej (ang. Low Calorific Value – LCV) i gazem o wysokiej wartości opałowej (ang. High Calorific Value – HCV). Komisja rozważała również wprowadzenie rozróżnienia pomiędzy dostawami skroplonego gazu ziemnego (ang. Liquefied Natural Gas – LNG) i dostawami gazu ziemnego za pośrednictwem instalacji gazowej [5]. W kolejnej decyzji Komisji [6] dotyczącej m.in. rozwoju i produkcji gazu ziemnego nie rozstrzygnięto jednak kwestii, czy do celów tej decyzji należy uwzględnić istnienie oddzielnych rynków dla gazu o niskiej wartości opałowej (LCV), gazu o wysokiej wartości opałowej (HCV) oraz skroplonego gazu ziemnego (LNG), „ponieważ ocena końcowa nie jest uzależniona od przyjętej definicji". Do celów niniejszej decyzji kwestia ta również może pozostać nierozstrzygnięta z następujących względów:

— przedsiębiorstwo Shell nie produkuje LNG,

— przedsiębiorstwo Shell U.K. Limited prowadzi działalność w Wielkiej Brytanii (Szkocja, Anglia i Walia), gdzie rynek transakcji natychmiastowych, tzw. National Balancing Point, nie rozróżnia LCV i HCV. National Grid plc (brytyjska spółka zarządzająca krajową siecią gazu) odpowiada za nadzór nad jakością gazu wprowadzanego do sieci.

(16) W odniesieniu do zasięgu geograficznego tego rynku, w poprzednich decyzjach Komisji [7] stwierdzono, że obejmuje on Europejski Obszar Gospodarczy (EOG), a także potencjalnie Rosję i Algierię.

(17) Jak wynika z dostępnych informacji [8], całkowita produkcja gazu w UE w 2008 r. wyniosła 190,3 mld Sm3, zaś w przypadku EOG wartość ta wyniosła w tym samym roku 289,5 mld Sm3. Produkcja przedsiębiorstwa Shell w 2008 r. wyniosła 37,60 mld Sm3, co dało 12,99 % udziału w rynku. Wartość produkcji w Rosji i Algierii w 2008 r. wyniosła odpowiednio 601,7 i 86,5 mld Sm3. Całkowita produkcja w EOG oraz w Rosji i Algierii wyniosła zatem łącznie 976,7 mld Sm3, z czego udział przedsiębiorstwa Shell wyniósł 3,85 %. Poziom koncentracji rynku produkcji gazu ziemnego jest także niski, biorąc pod uwagę obecność największych koncernów międzynarodowych (ang. super majors) (ExxonMobil i BP, z udziałami w rynku odpowiednio pomiędzy [10-20] % i [5-10] %) oraz dużych koncernów międzynarodowych (ang. majors) (Statoil i Total, z udziałami w rynku odpowiednio [10-20] % i [5-10] %), jak również presję dwóch innych istotnych państwowych spółek – rosyjskiego Gazpromu i algierskiego Sonatrachu (z udziałami w rynku odpowiednio pomiędzy [30-40] % i [10-20] % [9]). To również wskazuje na bezpośrednie podleganie konkurencji.

IV. WNIOSKI

(18) W świetle czynników przeanalizowanych w motywach 5–17 należy uznać, że warunek bezpośredniego podlegania konkurencji określony w art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE jest spełniony w Anglii, Szkocji i Walii w odniesieniu do następujących usług:

a) poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego;

b) produkcja ropy naftowej; oraz

c) produkcja gazu ziemnego.

(19) Jako że warunek nieograniczonego dostępu do rynku uznaje się za spełniony, dyrektywa 2004/17/WE nie powinna mieć zastosowania w sytuacji, gdy podmioty zamawiające udzielają zamówień mających na celu umożliwienie świadczenia usług wyszczególnionych w motywie 18 lit. a)–c) na terenie Anglii, Szkocji i Walii, ani gdy w tych regionach geograficznych organizowane są konkursy na prowadzenie takiej działalności.

(20) Niniejsza decyzja odnosi się do stanu prawnego i faktycznego z okresu od października do grudnia 2009 r., ustalonego na podstawie informacji przedłożonych przez przedsiębiorstwo Shell i władze Zjednoczonego Królestwa. Decyzja ta może zostać zmieniona, jeżeli nastąpią istotne zmiany stanu prawnego i faktycznego, które spowodują, iż warunki stosowania art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE przestaną być spełniane,

---

[1] Zob. w szczególności wyżej wymienioną decyzję w sprawie Exxon/Mobil oraz, ostatnio, wyżej wymienioną decyzję Kazmunaigaz/Rompetrol.

[2] Zob. s. 8 raportu *BP Statistical Review of World Energy, June 2009* załączonego do wniosku, zwanego dalej BP Statistics.

[3] Ich udziały w rynku są mniejsze od udziałów największych koncernów (ang. super majors).

[4] Decyzja Komisji 2007/194/WE z dnia 14 listopada 2006 r. uznająca koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem oraz z funkcjonowaniem Porozumienia EOG (sprawa COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez) (Dz.U. L 88 z 29.3.2007, s. 47.).

[5] Zob. w szczególności wyżej wymienioną decyzję w sprawie Gaz de France/Suez.

[6] Wyżej wymieniona sprawa Statoil/Hydro, pkt 12.

[7] Zob. np. decyzje wymienione w motywie 4 powyżej.

[8] Zob. w szczególności BP Statistics, s. 24.

[9] Zob. decyzję Statoil/Hydro.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Dyrektywa 2004/17/WE nie ma zastosowania w odniesieniu do zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające w celu umożliwienia świadczenia następujących usług w Anglii, Szkocji i Walii:

a) poszukiwanie ropy naftowej i gazu ziemnego;

b) produkcja ropy naftowej; oraz

c) produkcja gazu ziemnego.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 marca 2010 r.

W imieniu Komisji
Michel BARNIER
Członek Komisji